

ció castellana del 1963 a Tecnos, Madrid). Abans de caure en bajanades o en defenses *pro domo sua* volen fer el favor, els comentaristes lliures i no tan lliures, de no perdre de vista Don Beltrane?

Un camí efectiu, els ho ben asseguro, és el de repassar l'Acta d'Intervenció, i fixin-se fins on arribo: la lectura de la defensa televisiva que va fer des de l'hotel Eurobuilding de Madrid el senyor Conde mateix. No perdin el temps

llegint les amenaces del senyor Pérez Escobar i el seu menyspreu per a la resta de bancs que, oh meravella!, poden continuar afrontant els pagaments de finestreta sense els diners del Banc d'Espanya.

Fabià Estapé

La rebolcada autonòmica de Pujol

Fidelitat constitucional? Tomb autonòmic? Salvador Cardús creu que no es pot avançar sense plantejar –i exercir– el dret a l'autodeterminació.

Pujol, la pata quebrada y en casa": aquesta sembla que és la màxima que a Espanya apliquen al concepte de *fidelitat constitucional* que exigeixen –fins que la mort els separi, com cal–, al president Pujol. Aquesta concepció de la fidelitat política a la Constitució s'ha tornat a posar de manifest arran del pretès document de Jordi Pujol sobre un hipotètic nou model d'administració única per a Catalunya. S'exigeix, doncs, que ni Pujol, ni CDC, ni sobretot els catalans, no pequin. Ni tan sols de pensament, imaginant futurs políticament més plaents... I tanmateix, es tracta d'un model que Pujol està llançant a qui vulgui escoltar-lo, ben bé, des de 1991, i per primera vegada en públic a Madrid mateix. Per tant, al marge de la materialitat real del document en qüestió, que tampoc no és clara, les idees que es diu que conté, no tenen res d'exabrupte, ni de doble llenguatge, sinó que es corresponen a un cert desenvolupament de les línies generals apuntades per Pujol ara i adés, des de fa tres anys.

El més significatiu del model proposat, fins i tot abans de la seva concreció en propostes polítiques, és que, per passiva, representa l'acceptació de dos fets que fa anys que

des del nacionalisme crític i desacomplexat es denuncien: primer, la provisionalitat del model polític actual sorgit de la transició, i el corresponent fracàs de l'anomenada Espanya de les autonomies; i segon, que a Jordi Pujol encara li fa falta precisar el seu projecte de país, el seu "cap a on anem", que tantes vegades se li ha reclamat. En aquest sentit, són molts els qui sostenen que Pujol potser no portarà el país fins al final de camí, però que probablement no renunciarà a assenyalar-ne algun, abans que no li arribi l'hora de deixar la presidència del país.

Sobre el model en concret, i atenent

que els papers que ara s'esmenten no s'han donat a conèixer complets, em sembla que només se'n pot comentar un parell d'aspectes generals. Potser el més original és aquest retorn a una unió gairebé simbòlica amb Espanya a través de la Monarquia. A l'hora d'inventar models, no és un disbarat arreplegar elements amb realitat històrica prèvia, per bé que es reinterpretin o reinventin. Així també ho va fer la Constitució espanyola actual, recuperant una monarquia de legalitat franquista. Seria un plus de plausibilitat, i en certa manera de legitimitat, que precisament és el que més mancava en un model sense referents

CARME PUERTOLAS

precisos. Però, des d'una altra perspectiva, sembla que hi ha un excés de confiança si se suposa que la monarquia actual estaria disposada a jugar aquest paper. Potser només arribat un punt en què la monarquia estigués a punt de fer figa, aquesta podria acceptar tal proposta, com a taula de salvació.

En segon lloc, sembla poc clar que n'hi hagués prou amb una "relectura" de l'Estatut i la Constitució feta des de la banda espanyola, per acceptar el nou model. I no perquè, com deia *El País*, el pare de totes les batalles, la Constitució no sigui de xiclet, sinó perquè se-

Jordi Pujol. El president de la Generalitat encara ha de precisar el seu projecte de país, el seu "cap a on anem".

ria tant com suposar que la part espanyola està disposada a aprendre a llegir d'una altra manera. O, per seguir amb la imatge del xiclet, a mastegar i empassar-se una altra interpretació. El problema no és la lletra que cal reinterpretar, sinó els qui poden exercir d'interprets legítims, autoritzats. En definitiva, que no sembla pas que el model proposat sigui més fàcil d'aconseguir que un altre que prescindís de la monarquia, directament, i impliqués una revisió dels tex-

tos constituents. Ras i curt, que no veig que es pugui avançar cap enllac sense plantejar –i exercir– obertament el dret bàsic sobre el que tot plegat es fonamenta: el dret a l'autodeterminació.

Però podria molt bé ser que l'entusiasme se'ns emportés, i que tot plegat no hagués estat més que una doble maniobra. La primera, consistiria a llançar un globus sonda per tal de provocar unes expectatives altes a Espanya en relació a la proposta de *gir autonòmic*,

que primer hauria semblat un intent de rebotcada, però que després, seria un tranquil *tomb autonòmic* d'estar per casa, i per tant, fàcil d'assimilar. I, en segon lloc, de cara al consum interior, s'hauria continuat alimentant el mite que, en el fons, el president Pujol és més independentista –i una mica monàrquic– que ningú. Però tot això són mals pensaments, que com la feina ben feta, tampoc no tenen fronteres.

Salvador Cardús

La capital de la rialla

La candidatura de València a la capitalitat cultural europea del 2000 ha començat a trobar obstacles. En clau d'humor, ens ho explica Manuel S. Jardí.

Som i serem gent més o menys catalana, tant si plou com si no plou. I si aquesta veritat quasi bíblica no admet dubtes, aquesta altra tampoc: per a l'any 2000, la dreta, mane o estiga en l'oposició, continuarà fent de València la capital de la rialla. Ací no val evocar l'últim episodi del govern municipal, o el que siga, perquè encara no han apagat el darrer foc que ja n'han encès un altre. Probablement és degut a la proximitat de les falles, però els escàndols, en aquest Ajuntament, se succeeixen com si es tractara d'una mascletada de Brunchú.

Heus ací que l'arrendatària, Rita Barberà, havia tramès l'expedient perquè València, la del pas-doble de Padilla, la de l'himne i, també, la que hauria inspirat les novel·les d'Horace McCoy sobre els substanciosos entramats d'interessos econòmics urbans, fóra la capital cultural de l'eurobotiga l'últim any del mil·lenni.

La Barberà ja comptava amb el presumpte suport de la ministra del Cultura, Carme Alborch, el somriure més exclusiu del gabinet González. Després s'ha sabut que l'Alborch, com a bona ministra espanyola, també havia compromès la seua consideració més distingida amb la candidatura de Santiago de Compostel·la.

I arribat el cas, per què no, a Sanlúcar de Barrameda. No ha estat l'única sorpresa amb què s'ha trobat la consellera delegada de l'alcaldia de València, SA. L'Aznar també li ha fet la bicicleta. El

Ciutats que han estat designades 'Capital Europea de la Cultura'

1985	Atenes
1986	Florència
1987	Amsterdam
1988	Berlín
1989	París
1990	Glasgow
1991	Dublin
1992	Madrid
1993	Anvers
1994	Lisboa
1995	Luxemburg
1996	Copenhaguen
1997	Salònica
1998	Estocolm
1999	Weimar
2000 (candidates)	Avinyó Bolonya Praga València Santiago de Compostel·la

grup del PP en el Congrés dels Diputats ja ha demanat oficialment la capitalitat cultural per a Santiago. No debades és el santuari de l'apòstol. I de Fraga.

En realitat, tot forma part de la comèdia. València, capital de la rialla.

Ara i l'any 2000. Però, la capitalitat, en el sentit monetari, els que millor l'han entesa, i ja fa temps que la practiquen, són els socis del PP a l'Ajuntament. Els d'Unió Valenciana, és clar. Si les falles són una manifestació cultural i els camins de la cultura, com els del Nostre Senyor, són inescrutables, pel regidor Tàrsilo Piles no quedarà. A la falla del seu barri pocs en queden per traure'n benefici d'alguna contractació municipal. El tribunals de les oposicions tampoc no paren de riure's, de

tanta arbitrariedad com els agafen els jutges. Sense parar esment en l'acudit de Vicent Sanz, president provincial del PP-València, que pontificava l'altre dia al diari sobre la necessitat de regenerar els valors ètics i democràtics que, al seu entendre, havien llançat a perdre els socialistes. A Sanz li convindria mirar-s'ho abans de posar certes coses negre sobre blanc. Perquè ací només la providència sap si l'acabament de la legislatura posarà fi al carnestoltes permanent que viu aquesta ciutat.

Quant a l'oferta per a l'any 2000, siga la capital cultural o la del descollonament, si el cos electoral no hi posa remei, l'actual València, SA, a la vora del Mediterrani, presentarà un paisatge a base de forats. Uns seran deguts a les obres públiques. O als beneficis privats, mentre quede botí de guerra.

Els altres aniran a càrrec de les iniciatives arqueològiques de la inimitable María Dolores García Broch, que avui busca els ossos de Lluís de Santàngel i demà, amb el pretext que els romans també passaren per ací, furgarà per veure de trobar l'himen de Messalina. Conclusió: València inspiraria avui els clàssics de la novel·la negra, d'igual manera que d'ací a sis anys porta camí de ser l'escenari d'una pel·lícula de Mad Max. Els protagonistes els posen la casa.

Manuel S. Jardí